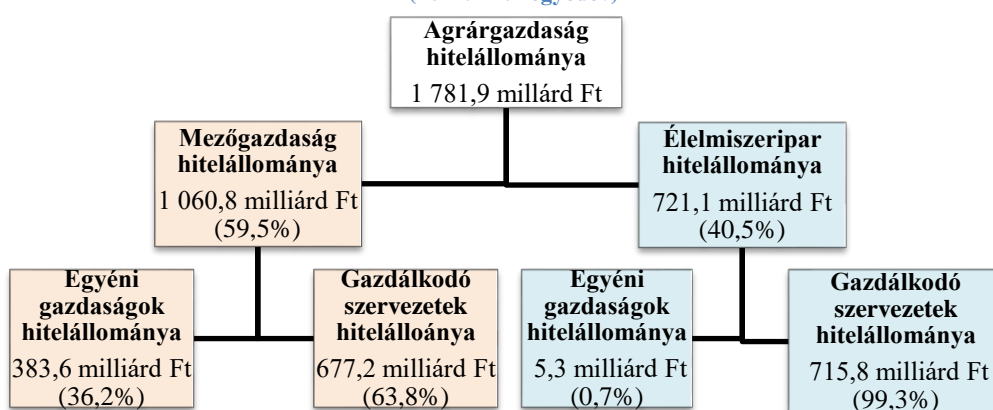

Az agrárfinanszírozás aktuális helyzete az AM hitelezési adatai alapján (2024. III. negyedév)

Az Agrárminisztérium 2024 I. negyedévtől a korábbi kérdőíves adatgyűjtést felváltva másodlagos adatforrásból, a Magyar Nemzeti Bank Hitelregiszteréből állítja elő az agrárhitelezési statisztikát. Ezt a változást alapos előkészítés, módszertani fejlesztés és minőségellenőrzés előzte meg, ennek ellenére elkerülhetetlen, hogy kisebb törés legyen az idősorban. Ezért az új adatforrás szerinti adatokat 2023. I. negyedévéig visszamenőleg is publikáljuk, ennek köszönhetően lehetővé válik az éves összehasonlítás.

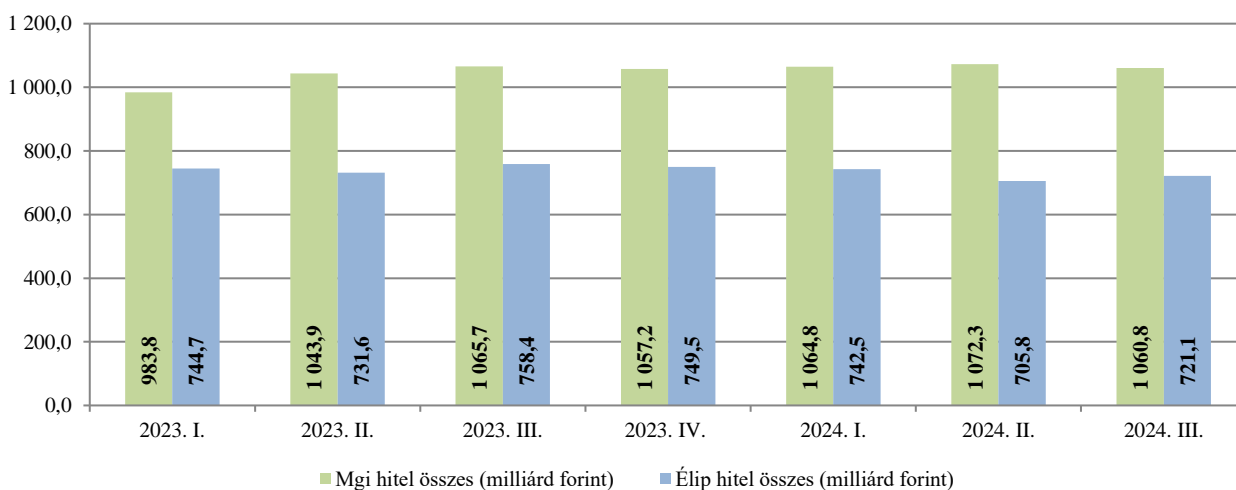
Az agrárgazdaság egyéni és társas vállalkozásainak (mezőgazdasági és élelmiszeripar összesen) hitelállománya 2024. III. negyedév végén **1 781,9 milliárd forint** volt. A teljes hitelállomány növekedett az előző negyedévhez viszonyítva (+0,2%), de csökkent éves összehasonlításban (-2,3%).

1. ábra: Az agrárgazdaság hitelállományának megoszlása főtevékenység és gazdálkodási forma szerint (2024. III. negyedév)

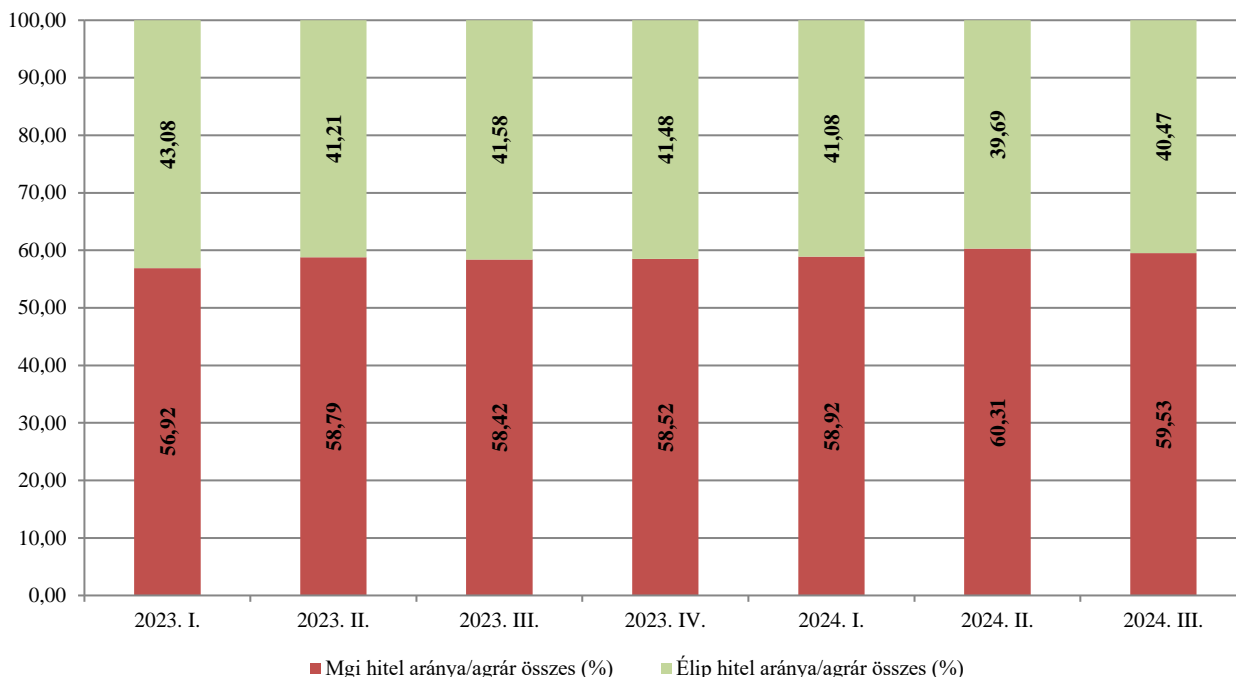
A mezőgazdasági hitelállomány negyedéves szinten -1,1%-kal, éves szinten -0,5%-kal csökkent. A mezőgazdaság esetében elmondható, hogy hitelállománya, még ha kis mértékben is, de minden dimenzióban csökkent, az egyéni gazdaságok és a gazdasági szervezetek éves és negyedéves szinten is csökkenést produkáltak. Az élelmiszeripari hitelállománynál negyedéves szinten +2,2%-os növekedést, éves szinten -4,9%-os csökkenést tapasztalhattunk. A csökkenés a gazdasági szervezeteknek köszönhető (-5,0%), az egyéni gazdaságok növekedése meghaladta a 6%-ot (+6,3%).

2. ábra: Az agrárgazdaság hitelállománya ágazatok szerint, negyedévenként (2023. I. – 2024. III.)

Az ágazati hitelállományok egymáshoz viszonyított aránya minimális mértékben változott az előző 6 negyedév alatt. Az új módszertan szerinti, revideált negyedévenkénti adatok kiegyensúlyozottabb képet mutatnak, az arány a mezőgazdaság és az élelmiszeripar között szinte állandó.

3. ábra: Az agrárgazdaság hitelállományának megoszlása nemzetgazdasági ágazatok szerint (2023. I. - 2024. III.)

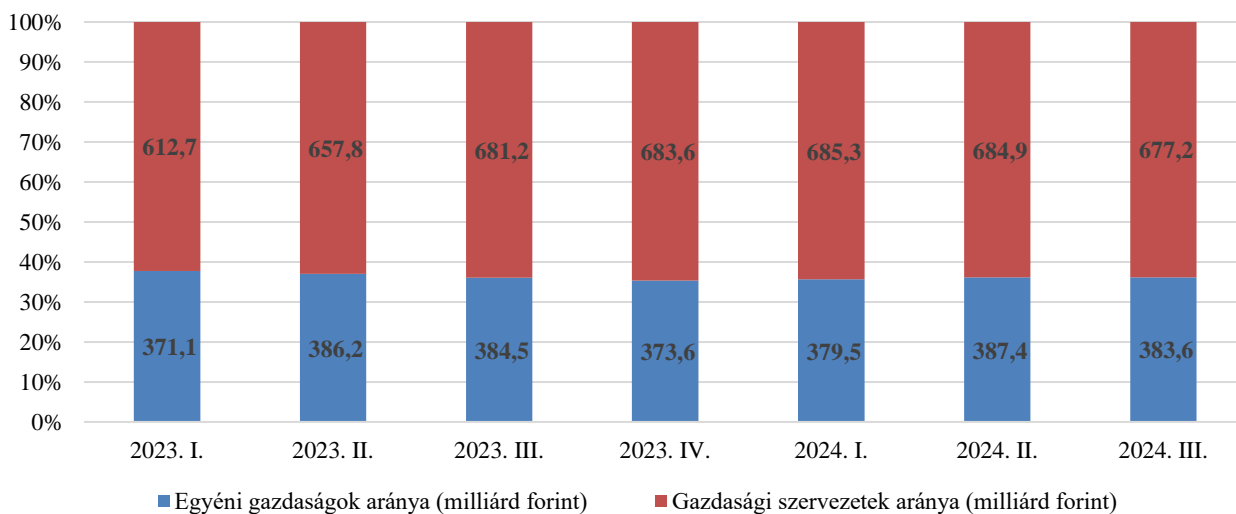

1. Mezőgazdaság hitelállománya

A mezőgazdaság hitelállománya 2024 III. negyedévében éves szinten -0,5%-kal szűkült (1 060,8 milliárd forint). Az előző negyedévhez képest ez a csökkenés -1,1% lett.

Gazdálkodási formák szerint az egyéni gazdaságok hitelállománya mind negyedéves, mind éves összehasonlításban csökkent (-1,0%, -0,2%). Ezekből a csekély változásokból a trendeket illetően messzemenő következtetéseket levonni nem lehet.

4. ábra: A mezőgazdasági hitelállomány gazdálkodási formák szerint (2023. I. – 2024. III.)

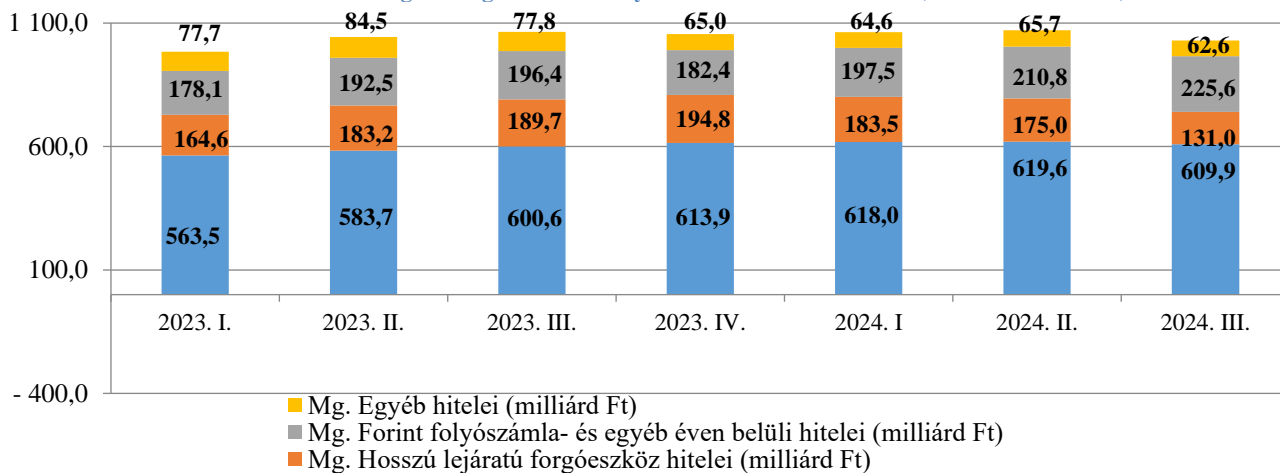

A gazdasági szervezetek hitelállományának korábbi növekvő tendenciája csökkenésbe fordult, ennek mértéke azonban az ő esetükben is csekély (-0,1%, -0,6%). A hitelállomány alakulásában továbbra is megfigyelhető az egyéni gazdálkodók és a gazdasági szervezetek által követett eltérő finanszírozási és piaci stratégia.

A hitelfajták közül éves szinten továbbra is a mindennapi működést finanszírozó forint folyószámla hitelek növekedése dinamikus (+14,9%, +29,2 milliárd forint). A hiteljellegek között tartják a második helyet a beruházási hitelek, habár a növekedés ezúttal jóval szerényebb mértékű az előzőkhöz képest (+1,5%, +9,3 milliárd forint), negyedéves szinten viszont, még ha kis mértékben is, de csökkenni kezdtek (-1,6%, -9,7 milliárd forint), ami a jövőre tekintve a piaci szereplők kitartó várakozását jelzi. A hosszú lejáratú forgóeszköz hitelek mindkét időtávlatban jelentős esést könyvelhettek el, éves szinten -30,9% (-58,7 milliárd forint), előző negyedévhez képest pedig -25,1% (-44,0 milliárd forint) a visszaesés.

Az egyéb hitelek nagyságrendnyi szintű visszaesése ezúttal éves szinten folytatódott (-19,6%, -15,2 milliárd forint), negyedéves szinten most jóval alacsonyabb ez a szám (-4,7%, -9,7 milliárd forint) amelynek egyik oka továbbra is az adatminőség folyamatos javítása, melynek célja a hitelek teljesebb körű besorolása a hitelcélok közé.

5. ábra: A mezőgazdasági hitelállomány hitelcél szerinti alakulása (2023. I. – 2024. III.)

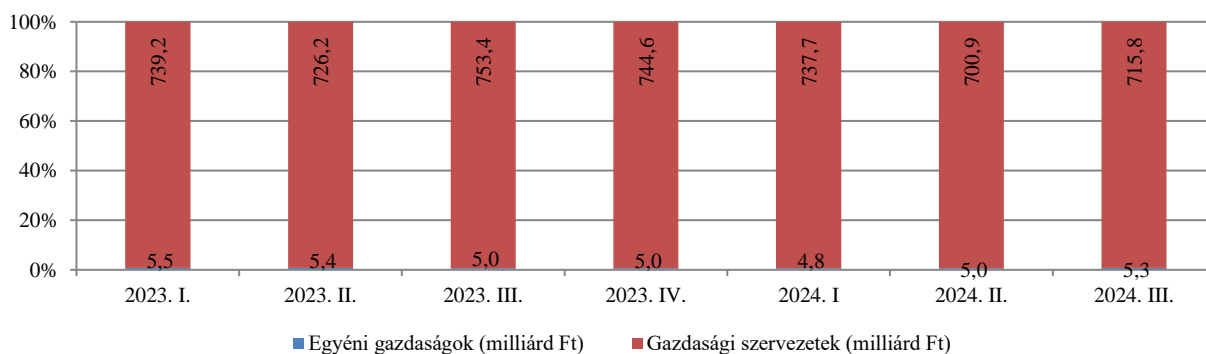

2. Élelmiszeripar hitelállománya

Az élelmiszeripar hitelállománya 2024. III. negyedévében, -4,9%-kal maradt el az előző év azonos időszakától, ami -37,3 milliárd forintot jelent. Negyedéves szinten viszont +2,9%-kal növekedett az állomány.

Ezúttal mind éves (+6,3%, +0,3 milliárd forint), mind negyedéves (+7,8%, +4 milliárd forint) szinten az egyéni gazdaságok teljesítettek jobban. Az élelmiszeripari hitelállományt szemlélve elmondható, hogy az éves 37 milliárdos csökkenés majdnem teljes egészét a társas vállalkozásoknak köszönhető, ami jól tükrözi az ágazat szerkezetét, amelynek összességére az egyéni gazdaságok teljesítménye alig van hatással.

6. ábra: Az élelmiszeripari hitelállomány gazdálkodási forma szerint (2023. I. – 2024. III.)

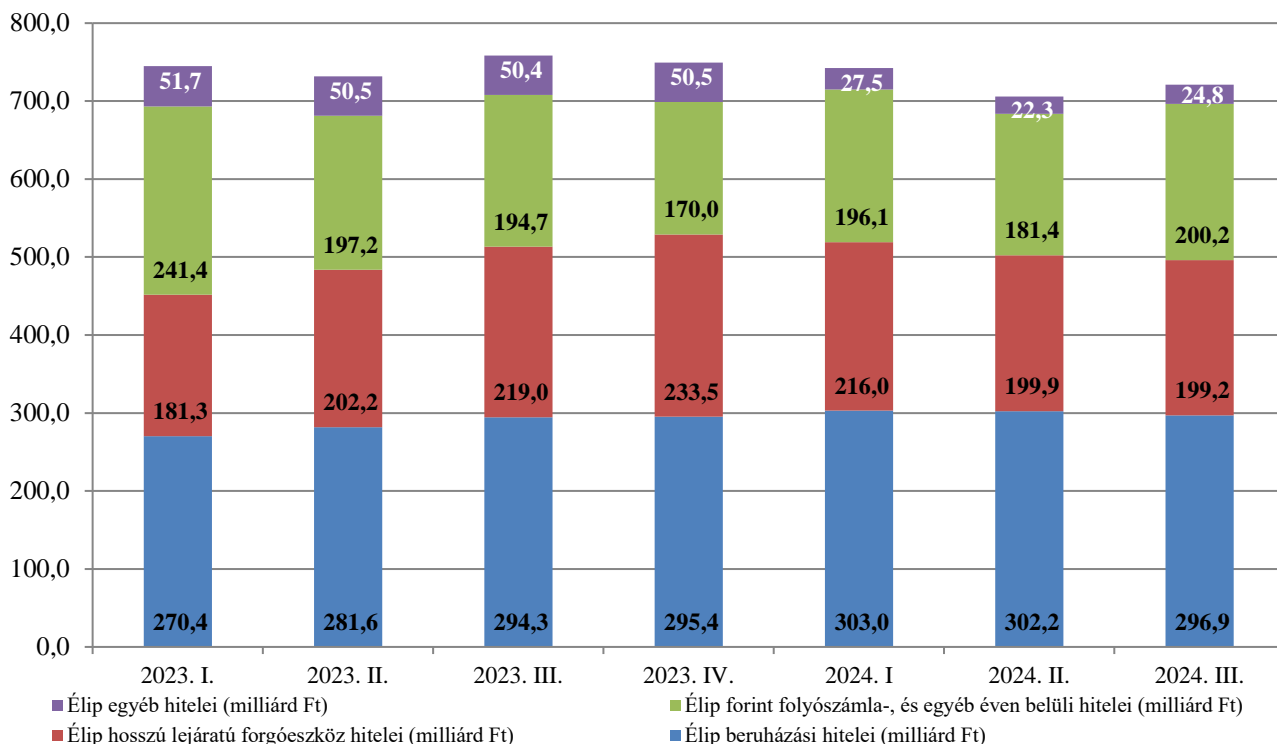

A hiteljellegek vizsgálata alapján az élelmiszeriparban éves (+2,8%, +5,4 milliárd forint) és negyedéves szinten (+10,3%, +18,7 milliárd forint) is a forint folyószámla- és egyéb éven belüli

hitelek emelkedtek leginkább. Negyedéves szinten valójában megelőzte az egyéb hitelek kategória a folyószámlahiteleket (+11,5%, +18,7 milliárd forint), ellenben a kategória éves szintű csökkenése meghaladta az ötven százalékot (-50,7%). Ezek a kiugró változások a 2023-as extrán magas bázisnak tudhatók be, ami a hitelcélok közé történő teljesebb körű besorolásuknak, vagyis az adatminőség folyamatos javításának a következménye.

A további hiteljellegek közül éves szinten a beruházási hitelek alig egy százaléknnyit (0,9%) növekedtek, negyedéves szinten viszont majdnem két százaléknnyit csökkentek (-1,8%). A hosszú lejáratú hitelek mindkét idődimenzióban csökkentek.

7. ábra: Az élelmiszeripari hitelállomány hitelcél szerinti alakulása (2023. I. – 2024. III.)

A nagy változások minden hitelcél esetében a társas vállalkozásoknak köszönhetőek, amelyek továbbra is a hitelállomány több, mint 99%-át birtokolják. Az egyéni gazdaságok élelmiszeripari hitelállomány-részesedése 2024 III. negyedévében továbbra is egy százalékon belül tartózkodik (0,7%).

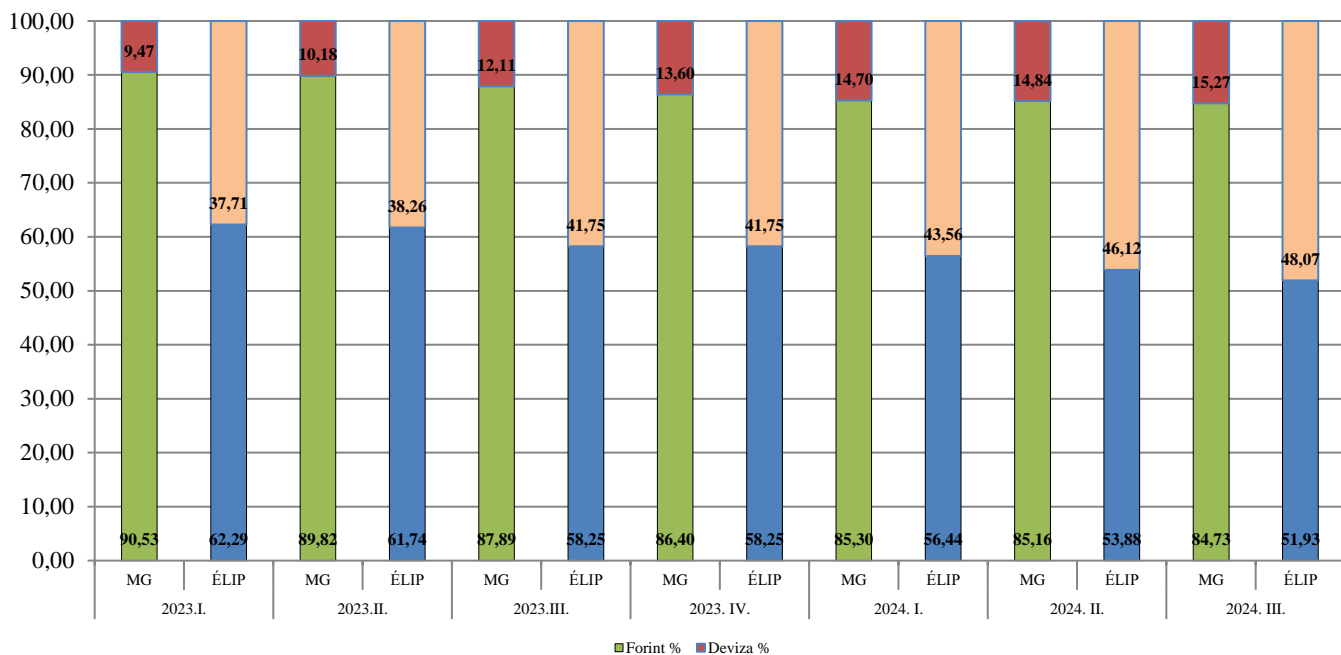
3. Hitelállomány devizanem szerinti alakulása és a tárgynegyedév hiteljelleg szerinti kamatlábai

A hitelállomány devizanem szerinti aránya 2024 III. negyedévében továbbra is folyamatos esést mutat a forinthitelek kárára. Ez elsősorban a forint és a devizahitelek kamatlába közötti különbségnek, illetve a forint árfolyam erőteljes ingadozásának következménye.

Ez látszik a mezőgazdaság hagyományosan inkább forintban zajló hitelezésén is, amely egyre nagyobb teret enged a devizában felvett hiteleknek. 2024. III. negyedévében előző év azonos időszakához képest +3,2 százalékponttal nőtt a devizahitelek aránya a forinthitelek rovására.

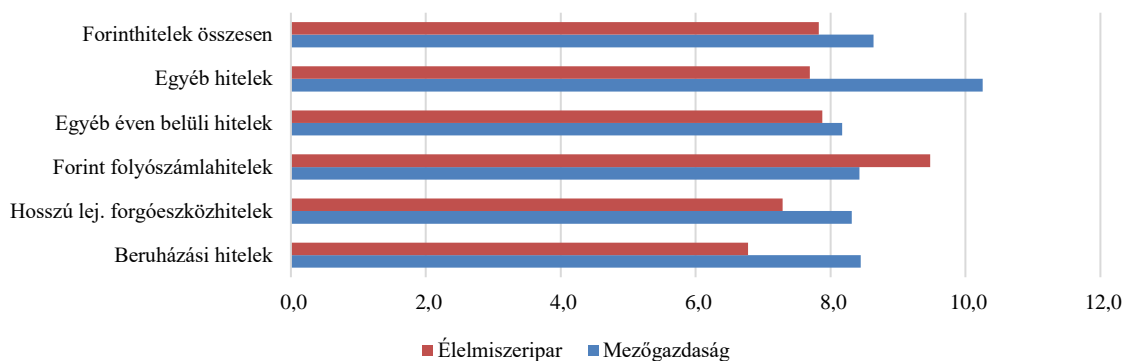
Az élelmiszeripar hitelállománya esetén is ugyanaz a devizapreferencia figyelhető meg, mint a mezőgazdaságban, éves viszonylatban folyamatos növekedés (+6,3 százalékpont) jellemzi az élelmiszeripar devizában felvett hitelállományát, ugyanez a szám a negyedévet tekintve +2,0 százalékpont növekedést mutat.

8. ábra: Az agrárgazdaság hitelállományának devizanemek szerinti alakulása (2023. I. – 2024. III.)

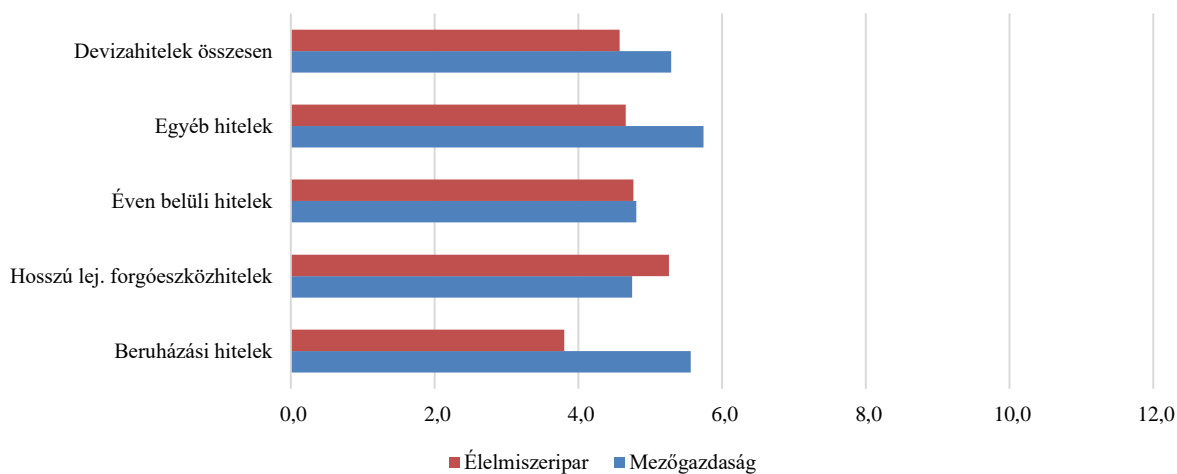

Az agrárium különböző hiteljellegeinek kamatlábai az állományban és az új hitelkihelyezéseknél beszédesen magyarázzák a fent leírt folyamatokat.

9. Az agrárgazdaság forint hitelállományának kamatlábai 2024. III. negyedévben (%)

10. Az agrárgazdaság deviza hitelállományának kamatlábai 2024. III. negyedévben (%)

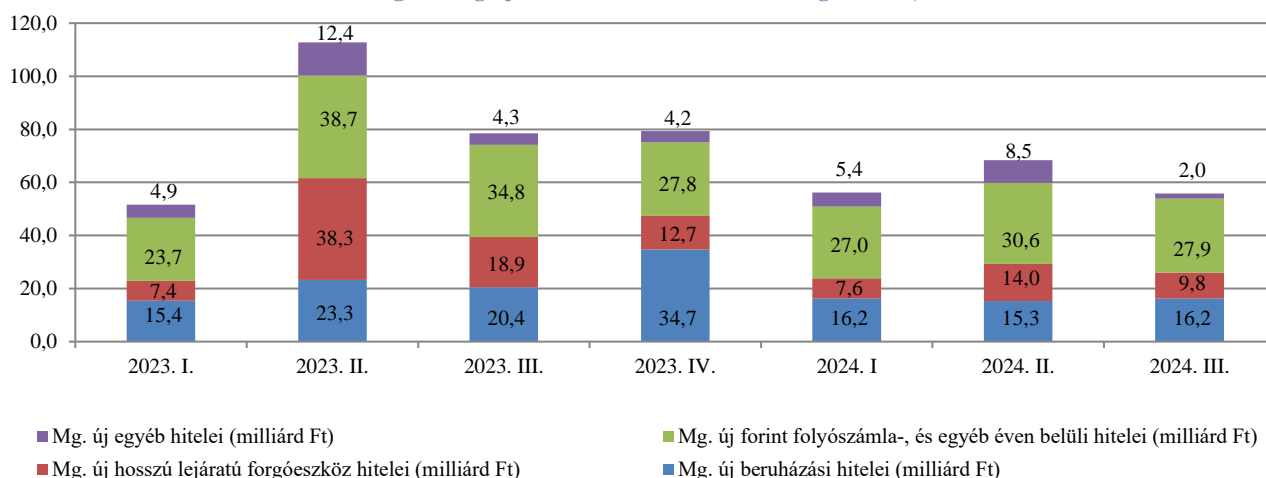

4. Újnanon folyósított hitelek

2024 III. negyedévében összesen 146,7 milliárd forint hitelt folyósítottak az agrárgazdasági vállalkozásoknak, ami éves szinten -20,9%-os (-38,8 milliárd forint) csökkenést, negyedéves szinten pedig +35,1%-os (+38,1 milliárd forint) bővülést jelent. A folyósított hitelek 61,9%-a került az élelmiszeriparhoz, amely forintban kifejezve 90,9 milliárd forint. A mezőgazdasághoz tárgynegyedévben 38,1% került (+55,9 milliárd forint).

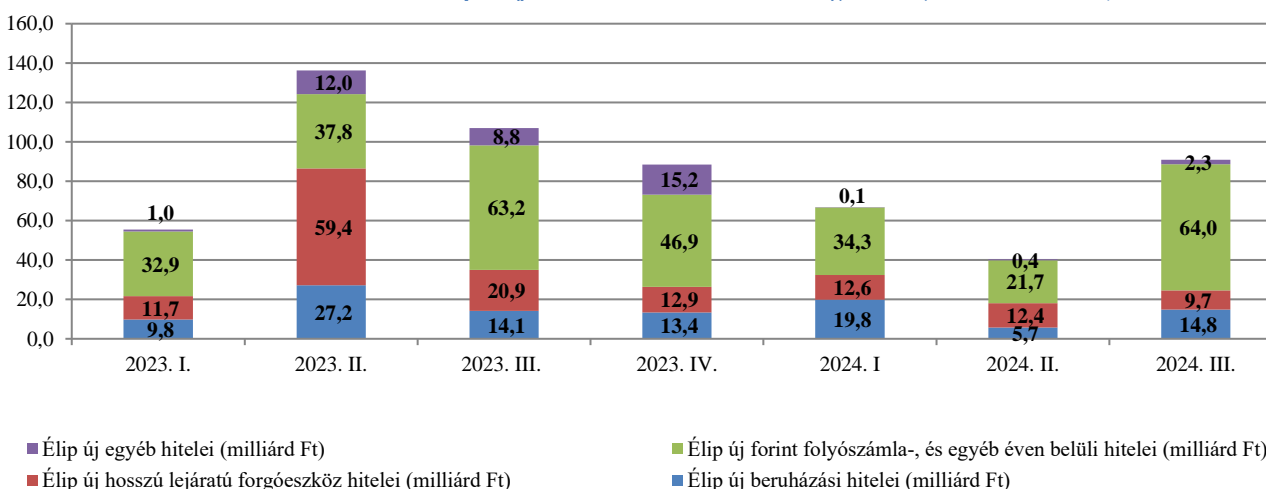
Hitelcél szerint vizsgálva a mezőgazdaságban a legtöbb hitelt forint folyószámlahitelek formájában folyósították, összesen 27,9 milliárd forintot, a második legtöbbet pedig beruházási hitelként, összesen 16,2 milliárd forintot. Éves szinten az egyéb hitelek (-53,5%) és a hosszú lejáratú forgóeszközhitelkék zuhantak a legnagyobbat (-48,4%). Őket követik a beruházási hitelek (-20,7%) és a forint folyószámlahitelek (-19,9%). Negyedéves szinten is jelentősen kevesebb hitelt helyeztek ki 2024. III. negyedévben, csupán a beruházási hitelek tudtak növekedni 6,1%-kal (+0,9 milliárd forint).

11. ábra: A mezőgazdaság új hiteleinek hitelcél szerinti megoszlása (2023. I. – 2024. III.)

Az élelmiszeriparba ellenben sokkal magasabb hitelösszeget folyósítottak, összesen 90,9 milliárd forintot. A legtöbbet a forint folyószámla hitelként (+64,0 milliárd forint), ami negyedéves szinten 194,3%-os, éves szinten +1,2%-os bővülést jelent. A legnagyobb esést a hosszú lejáratú hitelkihelyezések szenvedték el, mind negyedéves (-21,6%), mind éves szinten (-53,4%). Negyedéves szinten a beruházási hitelek is kiugróan magas növekedést könyvelhettek el (+159,7%, +9,1 milliárd forint), de esetükben éves szinten is növekedés tapasztalható (+5,2%, +0,7 milliárd forint).

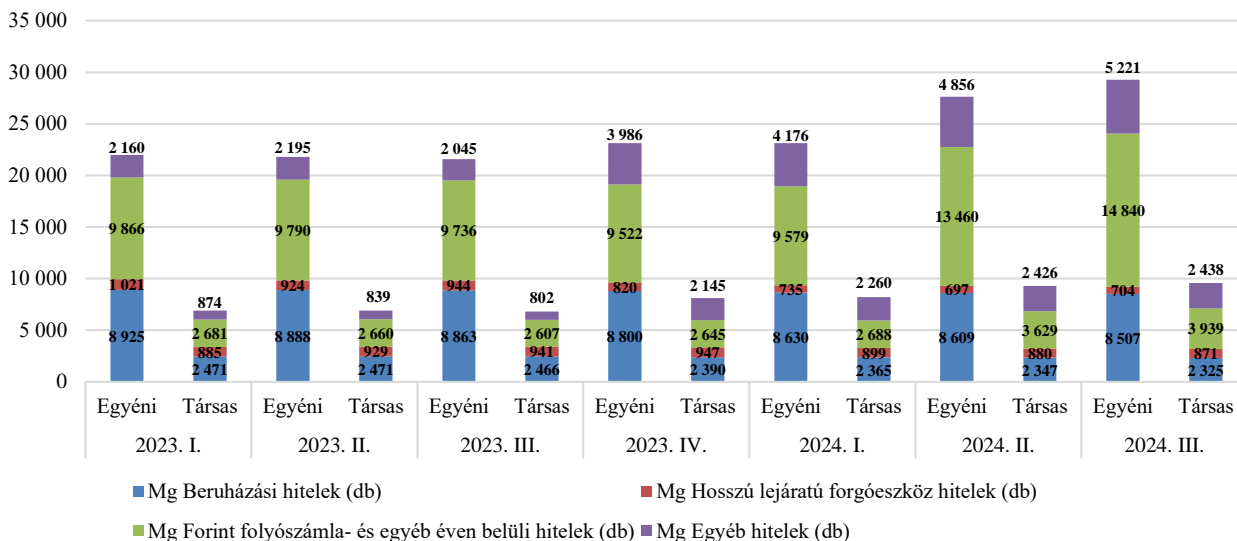
12. ábra: Az élelmiszeripar új hiteleinek hitelcél szerinti megoszlása (2023. I. – 2024. III.)

5. Ügyfélszám adatok

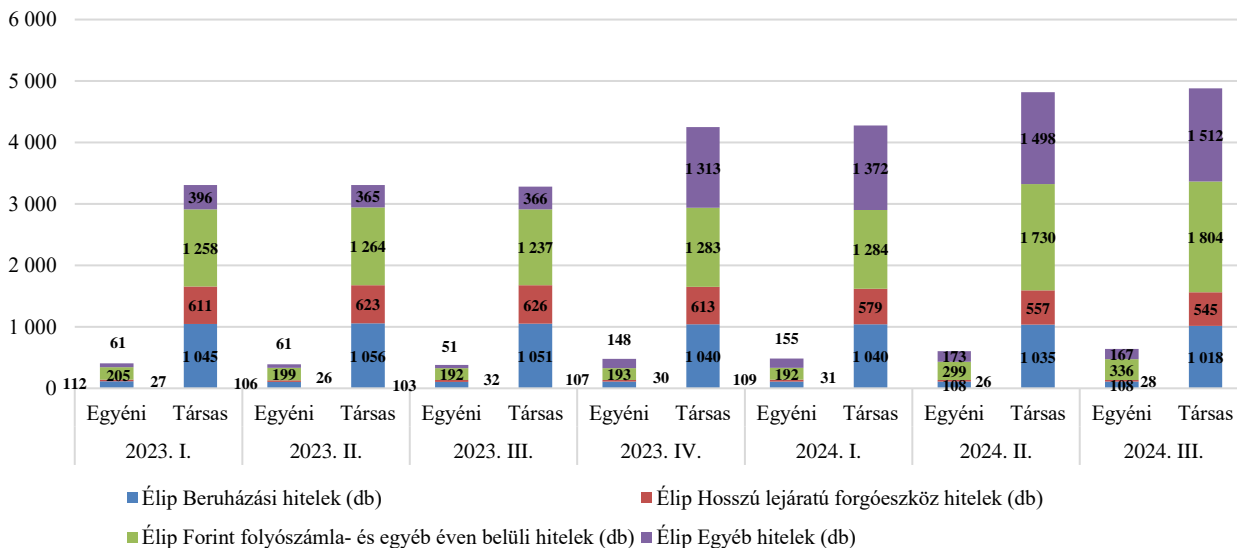
A két nemzetgazdasági ágazat hitelállományának megoszlása az ügyfelek számát tekintve teljesen eltérő, sőt, fordított arányt mutat.

13. A mezőgazdaság hitelállományi ügyfeleinek darabszáma hitelcélonként (2023. I. -2024. III.)

Míg a mezőgazdasági hitelek esetében az ügyfélszám több, mint kétharmadát az egyéni vállalkozások, egyharmadát a társas vállalkozások teszik ki, értékben a társas vállalkozások a teljes mezőgazdasági hitelállomány 63,8%-át, az egyéni vállalkozások pedig csupán 36,2%-át tudják magukénak. Fontos megjegyezni, hogy a gyakorlatban egy ügyfél több hitellel rendelkezik, ezért a hitelcélonkénti adatok halmozódásokat tartalmaznak.

14. Az élelmiszeripar hitelállományi ügyfeleinek darabszáma hitelcélonként (2023. I. – 2024. III.)

Az élelmiszeriparban az ügyfelek meghatározó részét, 99,3%-át a társas vállalkozásoknak adják, s mindössze 0,7%-át az egyéni vállalkozások.

A mezőgazdaságban az egyéni vállalkozások a zökkenőmentes napi működés biztosításához szinte kivétel nélkül élnek a felkínált hitelezési lehetőségekkel és ugyanez mondható el az élelmiszeripari társas vállalkozások esetében is. Az élelmiszeriparban egy jövedelmező vállalkozás azonban nagyfokú gépesítettséget és komoly szaktudással rendelkező munkaerőt igényel, amit kevés egyéni vállalkozó képes egymaga finanszírozni és fenntartani.

Az agrárgazdaság hiteleiről részletes adatok az [Agrarstatisztika \(kormany.hu\)](http://Agrarstatisztika(kormany.hu)) linken, illetve a KSH STADAT táblái között, https://www.ksh.hu/stadat_files/mez/hu/mez0106.html, valamint dinamikus lekérdező felületén, a Tájékoztatósi adatbázisban, a Mezőgazdasági Számlarendszernél található.